

PM 2004 RVIII (Dnr 006-732/2004)

Ansvarsfull konsumtion - Cities make the difference

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Stadsdirektören ges i uppdrag att underteckna förbindelse för Stockholms stad att delta på ett fördjupat plan i projektet Ansvarsfull konsumtion.
2. Stadens del av projektets finansiering sker inom Kommunfullmäktiges m.m. och konsumentnämndens budget.
3. Konsumentnämnden ska aktivt delta i arbetet från start.

Fördragande borgarrådet Viviann Gunnarsson anför följande.

Bakgrund

Organisationen Eurocities bedriver en kampanj för ansvarsfull konsumtion: "Responsible consumption: Cities make the difference!". Som medlem i organisationen har Stockholms stad fått erbjudande om att delta i en arbetsgrupp med samma tema. Arbetet har initierats av Eurocities kansli och leds av städerna Paris och Sevilla. Arbetsgruppen har träffats vid två tillfällen och ett projekt för att främja ansvarsfull konsumtion börjar ta form. Vid det senaste mötet deltog Stockholms stad genom stadsledningskontoret med en representant från enheten för Upphandling och konkurrens. Begreppet ansvarsfull konsumtion innebär att konsument, privatpersoner eller organisationer tar etiska, sociala och miljömässiga hänsyn vid konsumtion av varor och tjänster. Syftet är att nå en balans mellan ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvar som ett led i arbetet mot en hållbar utveckling.

Ärendets beredning

Ärendet är berett av enheten för Upphandling och konkurrens vid stadsledningskontoret. Samråd har skett med internationella avdelningen vid stadsledningskontoret samt med konsumentförvaltningen.

Mina synpunkter

Det är ett mycket bra initiativ som tagits av Eurocities. Att medverka till ansvarsfull konsumtion är helt i linje med majoritetens politik att med kunnigare och mer medvetna konsumenter ge ökade möjligheter för samhället att förändras i en hållbar och positiv riktning. Stockholm kan genom att delta på ett fördjupat plan i projektet bidra med viktig kunskap och självklart också ta del av andras erfarenheter. Jag anser att projektets båda delar - städernas egna inköp och invånarnas konsumtion går hand i hand och föreslår därför att konsumentnämnden/förvaltningen tillsammans med stadsledningskontoret deltar i projektet från start.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Stadsdirektören ges i uppdrag att underteckna förbindelse för Stockholms stad att delta på ett fördjupat plan i projektet Ansvarsfull konsumtion.
2. Stadens del av projektets finansiering sker inom Kommunfullmäktiges m.m. och konsumentnämndens budget.
3. Konsumentnämnden ska aktivt delta i arbetet från start.

Stockholm den 1 april 2004

VIVIANN GUNNARSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (båda m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. avslå föredragande borgarråds förslag till beslut
2. därutöver anför följande.

Av ärendet framgår det att syftet med projektet är att bedriva en kampanj för ansvarsfull konsumtion så att konsument, privatpersoner eller organisationer tar etiska, sociala och miljömässiga hänsyn vid konsumtion av varor och tjänster. Vi ställer sig kritiska till projektet av framförallt två skäl. För det första går det inte alltid att definiera vad som är "ansvarsfull konsumtion" och att överlåta denna typ av värderingsfrågor till en kommun vore olyckligt. Speciellt då en del av projektet innebär att allmänheten ska informeras om dessa värderingar. För det andra pågår det redan idag ett arbete i enlighet med projektets ambition genom statliga myndigheter och organisationers försorg. Exempelvis har det svenska konsumentverket i uppgift att öka konsumenternas tillgång till god vägledning och information, utveckla konsumtions- och produktionsmönster som minskar påfrestningarna på miljön, stärka konsumenternas ställning och inflytande på marknaden samt öka hushållens möjlighet att utnyttja resurser effektivt. Dessutom finns det en hel del lagstiftning som ålägger företag att informera kunden om såväl in- och utsläpp som miljö- och produktionsförhållanden. Då som vi upplever i dagsläget är det inte så att staden återigen valde att vidga sitt ansvarsområde rörande konsumentfrågor trots att det redan idag finns myndigheter och organisationer som arbetar med dessa frågeställningar på ett strukturerat sätt.

ÄRENDET

Bakgrund

Organisationen Eurocities bedriver en kampanj för ansvarsfull konsumtion: "Responsible consumption: Cities make the difference!". Som medlem i organisationen har Stockholms stad fått erbjudande om att delta i en arbetsgrupp med samma tema. Arbetet har initierats av Eurocities kansli och leds av städerna Paris och Sevilla. Arbetsgruppen har träffats vid två tillfällen och ett projekt för att främja ansvarsfull konsumtion börjar ta form. Vid det senaste mötet deltog Stockholms stad genom stadsledningskontoret med en representant från enheten för Upphandling och konkurrens. Begreppet ansvarsfull konsumtion innebär att konsumenter, privatpersoner eller organisationer tar etiska, sociala och miljömässiga hänsyn vid konsumtion av varor och tjänster. Syftet är att nå en balans mellan ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvar som ett led i arbetet mot en hållbar utveckling.

Ärendet är berett av enheten för Upphandling och konkurrens vid stadsledningskontoret. Samråd har skett med internationella avdelningen vid stadsledningskontoret samt med konsumentförvaltningen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 februari 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret föreslår att Stockholms stad deltar i Eurocities projekt för ansvarsfull konsumtion: "Responsible consumption: Cities make the difference!"

Begreppet ansvarsfull konsumtion innebär att konsumenter tar etiska, sociala och miljömässiga hänsyn vid konsumtion av varor och tjänster. Eftersom stadens politiska majoritet sammanfattar sin politik som en politik för rättvisa, utveckling och ekologisk hållbarhet bör detta projekt ligga i linje med majoritetens intentioner.

Projektet kommer att genomföras i två delar. Till att börja med kommer arbetet att koncentreras på att ta fram verktyg som hjälper de deltagande städerna att bli ansvarsfulla konsumenter. Denna del av projektet kommer att avslutas med en konferens för upphandlare, miljösamordnare m.fl. I projektets andra del kommer en informationskampanj riktad mot allmänheten att genomföras.

Stockholms stad delfinansierar projektet i form av arbetsinsatser från stadsledningskontoret. Uppskattningsvis kommer 10 arbetsdagar att tas i anspråk. Projektet kommer också att söka extern finansiering från EG-kommissionens generaldirektorat för Sysselsättning och socialpolitik.

Ärendets beredning

Ärendet är berett av enheten för Upphandling och konkurrens vid stadsledningskontoret. Samråd har skett med internationella avdelningen vid stadsledningskontoret samt med Konsumentförvaltningen.

Bakgrund

Organisationen Eurocities bedriver för närvarande en kampanj för ansvarsfull konsumtion: "Responsible consumption: Cities make the difference!" Som medlem i organisationen har Stockholms stad fått ett erbjudande om att delta i en arbetsgrupp med samma tema. Arbetet har initierats av Eurocities kansli, och leds av städerna Paris och Sevilla. Arbetsgruppen har träffats vid två tillfällen, och ett projekt för att främja ansvarsfull konsumtion börjar ta form. Vid det senaste mötet deltog Stockholms stad, genom stadsledningskontoret, med en representant från enheten för Upphandling och konkurrens.

Begreppet ansvarsfull konsumtion innebär att konsumenter, privatpersoner eller organisationer, tar etiska, sociala och miljömässiga hänsyn vid konsumtion av varor och tjänster. Syftet är att nå en balans mellan ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvar som ett led i arbetet mot en hållbar utveckling. Inom arbetsgruppen har begreppet delats upp i följande aspekter:

- ✍ Social hänsyn
  - ✍ Produkter/tjänster producerade under socialt godtagbara förhållande (t.ex. med uppfyllande av ILO-konventionen)
  - ✍ Rättvisemärkta produkter
  - ✍ Produkter/tjänster från skyddade verkstäder o.d.
- ✍ Miljöhänsyn
  - ✍ Ekologiska livsmedel
  - ✍ Miljövänliga produkter
- ✍ Kombinationer
  - ✍ Etiska investeringar

Stockholms stads politiska majoritet har sammanfattat sin politik som en politik för rättvisa, utveckling och ekologisk hållbarhet. I stadens budget för 2004 framgår att två av de prioriterade inriktningarna är att göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad, samt att bryta segregationen och fördjupa demokratin. Av budgeten framgår också att "med kunnigare och mer medvetna konsumenter ges ökade möjligheter för samhället att förändras i en hållbar och positiv riktning". Att arbeta för en ansvarsfull konsumtion, vid stadens egna inköp samt vid invånarnas privata konsumtion, bör således vara helt i linje med majoritetens politik, och framför allt i överensstämmelse med de två ovan nämnda prioriterade inriktningarna.

Stadens kompetensfond har nyligen beviljat medel till en kompetens-höjande insats för stadens upphandlare, chefer, miljösamordnare m.fl. Syftet med insatsen är att öka andelen miljöanpassade inköp i Stockholms stad, samt att öka andelen upphandlingar med ställda miljökrav. Det kunskapsutbyte som kommer att ske med andra europeiska städer i Eurocities projekt kan leda till goda synergier med detta kompetensutvecklingsprojekt.

Projektet

Arbetsgruppen har till dags dato arbetat med att ta fram en plan för projektet samt med att leta möjlig extern finansiering. Så som arbetet nu är upplagt kommer projektet att genomföras i två delar. Till att börja med koncentreras arbetet på att ta fram verktyg som hjälper de deltagande städerna att bli ansvarsfulla konsumenter. I en andra del kommer projektet att vända sig till städernas invånare i en informationskampanj för att uppmuntra dem till ansvarsfull konsumtion. För att med förtroende kunna genomföra den andra delen av projektet krävs att den första delen lett till resultat som medger att städerna kan använda sina egna inköp som goda exempel.

För att ge de deltagande städerna verktyg att arbeta med i sina upphandlingar kommer projektet att ta fram en handbok riktad till upphandlare. Projektet skall också leda till en webbsida samt ett elektroniskt nyhetsbrev till samma målgrupp.

Denna del av arbetet kommer att avslutas med en konferens för städernas upphandlare, miljösamordnare och andra medarbetare som är, eller bör vara, involverad i upphandlingsarbetet. Konferensens syfte är att sprida de kunskaper och goda exempel som projektet lett till.

Eftersom många städer redan arbetar med miljökrav i upphandlingar kommer arbetet i projektet främst att koncentreras på de sociala frågorna. Här finns färre goda exempel och ett stort behov av att gemensamt undersöka förutsättningarna och genomföra pilotförsök.

Projektet kommer, under förutsättning att extern finansiering erhålls, att ledas av en koordinatör från European network for responsible consumption, Mr Vincent Commenne. Projektledaren arbetar för tillfället med att fastställa projektplanen och att söka finansiering för projektet från EG-kommissionens generaldirektorat för sysselsättning och socialpolitik.

De deltagande städerna kan välja att delta i projektet på en fördjupad nivå som pilotstäder, eller att delta i projektet genom att inta en observations- och informationsposition. Det fördjupade arbetet innebär att städerna dels delar med sig av information om hur man arbetar idag, men också att städerna är villiga att pröva att ställa sociala krav i upphandlingar. Stadsledningskontoret föreslår att Stockholms stad genom finansavdelningens

upphandlingsenhet deltar i projektet på den fördjupade nivån. I ett senare skede bör konsumentförvaltningen involveras.

Finansiering

De deltagande städerna delfinansierar projektet i form av arbetsinsatser från respektive stads kontaktperson. Arbetsinsatserna, för den fördjupade delen av projektet, beräknas att uppgå till 10 arbetsdagar per stad.

För att finansiera projektledning och slutkonferens kommer projektet att söka medel från EG-kommissionens generaldirektorat för sysselsättning och socialpolitik (budgetpost B3 4000).

Utöver ovan nämnda arbetsinsatser kommer kostnaden för Stockholms stad att begränsas till rese- och logikostnader vid resterande arbetsgruppmöten. I dagsläget är två sådana möten inplanerade. Rese- och logikostnader för slutkonferensen beräknas kunna rymmas inom ramen för den externa finansieringen.